

Høringssvar til utkast kulturplan Drammen Kommune 2018-2021

Avsendere: Kai Gustavsen og Herman Ekle Lund

Vi vil med dette gjøre rede for våre synspunkt.

Høringssvaret er todelt - først en redegjørelse for de generelle ambisjonene vi mener planen bør ha, og deretter (fra side 3) konkrete svar på utkastet, satt opp ut fra punktene som er satt opp i utkastet. Se i tillegg foreslått nytt punkt 5 nederst.

1. Overordnede ambisjoner for en ny kulturplan

Utkast til ny kulturplan for Drammen Kommune 2018-2021, som har vært ute på høring siden 14. Mars, inneholder mange gode innspill til hvordan vi skal satse i den siste perioden før tre kommuner blir en. Det ligger i kortene at en ny kulturplan skal utvikles for den nye storkommunen etter at denne utløper. Dette kan imidlertid ikke stå i veien for at vi allerede nå oppgraderer målene for kulturlivet for både gammel og ny kommune. Nedre Eiker og Svelvik ser naturlig nok til oss når vi setter våre målsetninger, og de signalene vi sender nå vil ha innvirkning på hvordan satsningsområdene i en ny tid vil se ut.

Planforslaget inneholder mange gode forslag, og synliggjør en befolkning som brenner for at vi skal ha mer kultur på lavt og høyt nivå, flere muligheter til deltakelse i kulturlivet, økt tilgjengeliggjøring av arrangementer og større fokus på talentutvikling.

Vi savner imidlertid større ambisjoner, flere tiltak som svarer konkret på hvordan de områdene vi scorer svakest på kan styrke seg, og en konkret politikk for arrangører og kulturnæringsutvikling.

Drammen har en tydelig visjon for skolepolitikken: "Norges beste skole". På samme måte savner en tydelig framtidsrettet og engasjerende visjon for kulturbyen Drammen.

- Vi foreslår at vi tar opp byens gamle slagord "**Kultur som motor i byutviklingen**" og at dette fylles med et engasjert innhold som gir kulturfeltet et løft. Vi mener kultur blir særlig viktig i prosessen rundt kommunesammenslåingen og vi må derfor gi et tydelig signal til Nedre Eiker og Svelvik om at vi forbereder oss til felles sameksistens.
- Løftet må dokumenteres ved at byen innen 4 år skal bli topp 30 innen alle feltene i Norsk kulturindeks (Telemarksforskning).
- Dette innebærer at kommunen må være villig til å investere penger i kulturlivet og gi det et varig løft.

Inspirert av Ronny Deila og Strømsgodset

- Jeg satte meg to mål i 2008, fortalte Ronny Deila før Strømsgodset ble seriemestere. - Vi skal underholde Marienlyst og vi skal være best på spillerutvikling i landet.

På samme måte ønsker vi å løfte kulturlivet. Vi skal underholde byen (i betydning ulike kulturopplevelser) og bli best på talentutvikling. Dette vil vi gi to eksempler på:

1 - Talentutvikling:

Med målrettet innsats over tid er det mulig for Drammen å skape nye forbilder. Kongsberg har de siste årene produsert 12-15 profesjonelle jazzmusikere på norsk og europeisk toppnivå. Det hele skjer i et samspill mellom Kulturskole, Jazzklubb, Jazzfestival og

Videregående skole. Et velsmurt apparat der alle jobber for felles mål. Det samme kan vi få til innenfor ulike kulturgrener i Drammen.

Undersøkelser viser at 85 % synes det er viktig at barnet deltar på kulturaktiviteter, slik som teater, dans, konserter, museum og lignende.

Men barn og unge ønsker også å være aktive fremfor passive, være delaktige, utøvende og få spille ut kreativiteten selv! Det å selv være kreativ fenger denne målgruppen. Det appellerer med praktiske/utførende kunstinitiativer og det å selv kunne delta i kunsten, dansen, museet eller filmen - og som gjerne har en digital del. Kort sagt er det viktig at tilbudet blir mer presist rettet mot barn og unge.

Kulturskolen vår beskrives i Kulturindeksen som en av landets aller dårligste, på 397. plass. Andelen barn som går i kulturskolen er 44 % under landsgjennomsnittet, utgiftene til kulturskolen er 50 % under gjennomsnittet, og andelen årstimer per barn er 41 % lavere.

Derfor må vi gi Drammen kulturskole et skikkelig løft. Vi foreslår også at kommunen kjøper friplasser hos byens største danseskole, Attic. Tenk om kommunen ble kjent som bystyret som vedtok å rykke opp 370 plasser på statistikken!

Vi foreslår at Kulturskolens visjon "kulturskole for alle", gjøres gjeldende og at deres kompetanse bringes inn i skole og SFO/AKS . Vi tror også mye av løsningen ligger i å få etablert flere kulturskole-tilbud rundt i bydelene. Selv om dagens kulturskole på Union holder høyt nivå, så er reiseavstanden en barriere for mange ute i bydelene, særlig i lavinntektsfamilier. I en ny kommune kan dette bli en enda større utfordring. Det er også verdt å se på om prisnivået er for høyt for å omfavne alle.

2 - Vi skal underholde byen:

- Drammen kommune må legge til rette for en flora av kulturopplevelser.
- Drammen kommune må gi større handlingsrom for arrangører i Drammen.

Vi foreslår å gi Drammen Scener et større løft, slik at de kan ta større risiko innenfor flere sjangre som egenproduksjoner, barn og ungdom, teater, dans, jazz og flerkulturelt program. Økonomisk ligger vårt profesjonelle arrangørmiljø økonomisk bak sammenlignbare kommuner.

Det må også settes av penger til husleietilskudd (lett å søke på) og ad-hoc midler for både amatører, profesjonelle og lokale produksjonsmiljøer (festivaler mv.). Vi foreslår et skikkelig løft innenfor dette, med 4 millioner kroner.

Vi foreslår å sette av 10 millioner kroner, fordelt på

- 6 millioner til Drammen scener
- 4 millioner til det frie feltet i form av
 - Husleietilskudd arrangører
 - Frie midler til produksjoner frivillige
 - Frie midler til produksjoner profesjonelle miljøer og kunstnere

2. Tilsvar til utkastet til kulturplan

Satsningsområde 1: Kulturbyen Drammen

Drammens identitet som kulturby videreutvikles

- Drammen Kommune skal bli topp 30 på alle feltene i Norsk Kulturindeks
- Jobbe for å posisjonere Brageteatret og Viken Filmsenter som nye regionale knutepunkter i region Viken

Kunnskapsbasert kulturpolitikk

- I samarbeid med Norsk Publikumsutvikling gjennomføre kartlegging av barn og unges kulturbruk i Drammen, herunder både som publikummere og som utøvere. Ref. Oslo kommunes tilsvarende undersøkelse i Oslo i 2017.

http://norskpublikumsutvikling.no/assets/insights/20170613_Oslo-kommune_kulturbruk-barn-og-unge_rapport.pdf

Kunst i det offentlige rom

- Etablere et "Drammen Open" som en årlig festival for utendørs kunsthendelse

Aktive miljøer for kunst- og kulturproduksjon

- Tilgjengelige midler for ad-hoc søknader.

Det brede, det smale, det nye

- Tilgjengelige Ad-hoc-midler (lett å søke på). F.eks husleietilskudd og ad-hoc midler for både amatører, profesjonelle og lokale produksjonsmiljøer (festivaler mv.). Vi foreslår et skikkelig løft innenfor dette, med 4 millioner kroner.
- Drammen Scener må gis økonomisk handlingsrom til å kunne tilby smalere forestillinger.

Kulturinstitusjoner med styrke og allsidighet

- Kulturskolens egne visjon "Kulturskole for alle" må inn i planen.
- Drammen Scener styrkes

Satsningsområde 2: Kommunikasjon og møter mellom mennesker

Kultur i bydelene

- Sikre at hver bydel har et kulturskoletilbud
- Lage et allsidig kultursenter på Tangenkaia

Byens kulturtilbud er offentlig kjent

- Sondere om det finnes nasjonale applikasjoner (enten eksisterende eller under planlegging) som man kan nyttiggjøre seg i stedet for å utvikle noe helt nytt
- Etablere en felles portal som synliggjør alle frivillige aktiviteter innbyggerne kan delta i - videreutvikle allerede eksisterende portaler.

Hovedsatsningsområde 3: Deltakelse og opplevelse

Økt egenaktivitet i kulturlivet

- Etablere Musikkfest Drammen (samtidig som og etter modell av Musikkfest Oslo, Trondheim, Stavanger etc., første lørdag i juni), med flest mulig pop-up-scener rundt i byen
- Tilgjengelige ad-hoc midler som inspirerer til å sette i gang prosjekter.

Kultur for alle

- Økt bruk av lokale kunstnere for å øke innholdet i DKS, eventuelt lage en lokal ordning med lokal kunst til å supplere DKS
- Over 50% av barna går på sfo/aks - Kulturskolen må bli en del av dette tilbudet.
- Øke antall friplasser i Kulturskolen og kjøpe et antall friplasser for barn og ungdom hos byens store danseskole Attic.
- Sikre at det blir arrangert et skikkelig Drammen Pride årlig i forbindelse med den internasjonale Pride-festivalen. Tilbakemeldingene fra LHBT-miljøet tyder på at det er stort behov for flere aktiviteter som normaliserer og bryter ned fordommer.
- Gi Kulturtanken i oppgave å arrangere Gulljazz, en egen jazzfestival på et av byens sykehjem i tilknytning til Drammen Elvefestival. Målgruppen er beboere på sykehjem og hjemmeboende eldre.
- Universell utforming av offentlige kulturtilbud. Nødvendig for noen, bra for alle.

Økt tilgjengelighet

- Subsidiere leie av lokaler innenfor visse kriterier så det blir lettere å arrangere kultur tilpasset spesifikke målgrupper på ulike tider av døgnet, organisert gjennom lett søkbare ad-hoc.tilskudd.
- Utarbeide en ordning i samspill med fylkeskommunens Bizzy-ordning og arrangørene om økt tilgang for publikum under 18 på arrangementer hvor det serveres alkohol, slik at disse også kan oppleve kultur. For mange er det tiden før man blir 18 hvor man er aller mest opptatt av kultur, men i minst grad får muligheten til å oppleve kultur

Finne og ivareta talenter

- Oppfordre de lokale scenene til at lokale artister i større grad får "varme opp" for etablerte artister på konserter, og lage en portal hvor unge talenter kan melde seg inn, og slik lage en "database" for konsertarrangørene som de kan hente innspill fra.

Digitalisering

- Sikre at det finnes en bærekraftig inntekts- /kompensasjonsmodell for arrangører ved strømming av arrangementer, slik at dette ikke bare blir en "gratisbillett"

Hovedsatsningsområde 4: Arenaer

Funksjonelle arenaer for alle kulturuttrykk

- Utelivsaktører som ønsker å tilrettelegge kulturaktiviteter på sine steder, bør få økt støtte og hjelp av kommunen til dette. Kulturaktiviteter er ikke nødvendigvis positivt for økonomien på det aktuelle stedet
- Melde seg på i det nasjonale prosjektet Tilgjengelighet Kultur-Norge, som hjelper arrangører til å bli bedre tilrettelagt for flere publikumsgrupper

Oversikt over arenaer for kulturuttrykk i Drammen per 2018

- Disse arenaene bør satses på for å videreutvikle:
 - Unionparken
 - Aass-tomta
 - Fængselstomta
 - Spiralen
 - Tangenkaia
 - Marienlyst Stadion
 - Holmen
- Kommunen bør også satse på å stenge flere gater i sentrum for å tilrettelegge for kultur og uteliv, jfr prøveprosjektet i Tollbugata

NYTT PUNKT: Satsningsområde 5. Arrangør- og kulturnæringsutvikling

Kommunens øvrige kulturpolitikk bygger opp under at det er private / semiprivate arrangører som skal ta ansvaret for at det tilbys ulike kulturopplevelser, og arrangørene er arbeidsgiverne som gir lokale utøvere og kunstnere en scene å stå på, muligheten til å tjene penger på sin kunst og et springbrett for å nå ut til nasjonale og internasjonale arenaer. Vellykkede arrangementer kan også bidra til å nå andre av kommunens målsetninger, blant annet turisme, bolyst, omdømmebygging og næringsutvikling. Det er derfor hensiktsmessig å ha en egen politikk for arrangører, noe utkastet i kulturplanen ikke inneholder per nå.

Tiltak:

- Etablere en hospitantordning for unge arrangørtalenter hos større arrangører (både i Drammen og nasjonalt)
- Øke arrangørkompetansen og få flere unge til å satse på arrangørfaget gjennom å utvikle et talentprogram i samspill med Høgskolen Sørøst-Norge og G60 (videreføring av deres eksisterende Ung Leder), etter modell fra Slottsfjellfestivalen og HSNs Supercrew-program <http://slottsfjell.no/info/supercrew>
- Støtte til innhold framfor nybygg. Det har i mange år vært et stort fokus på å bygge flotte kulturhus i Norge, noe som har kommet på bekostning av satsning på å fylle eksisterende arenaer med innhold. Utover det nødvendige, som en sal for akustisk musikk og bedre tilrettelegging av mindre arenaer i bybildet, er det viktig å øke støtten til arrangementer i Drammen.
- Søke om å få den nasjonale Arrangørkonferansen <https://www.konsertarrangor.no/for-medlemmer/arrangoerkonferansen/arrangoerkonferansen-2017/> til Drammen. Dette er en flott mulighet for å vise fram arrangørlivet i Drammen for resten av landets bransje.
- Satse på utvikling av en eller flere arenaer for store konserter i Drammen. Dette vil gi arrangørlivet muligheten til å tenke virkelig stort og, i samspill med næringslivet, sette opp konserter på internasjonalt nivå.

Mange gode ideer innen kulturfeltet stopper opp på grunn av manglende kompetanse innenfor forretningsutvikling. Det mangler ikke på gode ideer i byen innenfor kulturell og kreativ næring, men alle er ikke kjent med hvordan man utarbeider forretningsplaner, administrerer en bedrift, hvilke støtteordninger som finnes, hvordan man kan ta i bruk Innovasjon Norge, mm. Med bortfallet av Papirbredden Innovasjon (PINN) mangler det et senter for å få hjelp til å videreutvikle gode ideer og prosjekter. All kultur er ikke tilrettelagt for å generere store overskudd eller fortjeneste, men veldig mange prosjekter har et potensiale for mer bærekraftig drift gjennom for eksempel bedre kostnadskontroll, vekstfokus, markedsføring og målgruppeanalyser. Det er derfor nødvendig med et særegent fokus på næringsutvikling av kulturlivet i en ny kulturplan. Målgruppen må være kunstnere og mindre virksomheter som jobber med distribusjon, formidling, markedsføring eller salg av kulturelle uttrykk, herunder blant annet arkitektur, dataspill, design, film, litteratur, musikk, visuell kunst, scenekunst og kulturarv.

Kommunen mangler også en koordinert satsning på innovasjon innenfor kreativt skaperverk. Det finnes flere eksisterende miljøer som er egnet for å etablere en "digital sløydsal", hvor kreative hjerner kan komme sammen for å skape innovative tjenester og produkter. Drammen trenger et eget Maker Space, og har alle muligheter til å etablere en lokal folkefinansieringsordning (crowdfunder) for å hjelpe nye ideer i gang.

Tiltak:

- Starte et forprosjekt hvor man fokuserer på

- mulighetene for å bygge kulturnæring; apparatene rundt kunsttøverne (management, arrangører etc)
- FOU på hvorfor lignende initiativ ikke har gitt veldig store ringvirkninger før (ikke nevne, men tenke PINN)
- At huben/oppstartsinitiativet er sjangerverskridende; at parallelt med innovative kunstformutvekslinger kommer gjerne også teknologisk nyvinning og nye arbeidsplasser.
- Tilgang på flere kontorplasser for flere kulturaktører - bygge en klynge med støtte fra ny region og Innovasjon Norge
- Å etablere en lokal støtteordning fokusert på vekst og næringsutvikling, etter modell av ordningene til fylkeskommunens regionale næringsmidler, Innovasjon Norge, og Kulturrådets "Kreativ Næring" <http://www.kulturradet.no/kreativ-naering>
- En slik satsing kan stå på skuldrene til de nettverkene som allerede finnes i byen, men der arbeidskraften i dag i hovedsak går til private firmaer registrert i Osloregionen (eller i Vestfold).
- Kulturnæringene på sitt beste er stedsutviklere, og blant dem som tar opp i seg konjunktur- og utviklingstrender tidlig, og da kan man ikke kun sitte og se på gårsdagens festivaler, eksempelvis. Ergo kan et konkurransedyktig næringsliv være tjent med små, fremtidsorienterte kultur- og teknologi-huber.
- Gjennomføre en ringvirkningsanalyse (a la det som ble gjort to ganger på Notodden bluesfestival og Kongsberg Jazzfestival <https://www.aftenposten.no/kultur/i/5G7WO/Genererer-millioner>) med ett av byens større arrangementer som case. Arrangørene trenger mer håndfaste tall for å vise til hvilken effekt arrangementene har for byen, i møte med næringsliv/sponsorer og nasjonale støtteordninger, samt kommunen selv.
- Etablere et Maker Space i tilknytning til Brodahls Gummivarefabrikk. Dette er allerede tett opp til Gummivarefabrikkenes vedtekter. Maker Spacet bør kvalifisere til å bli en del av det internasjonale FabLab-nettverket. Man kan ta inspirasjon fra Maker Space't som i disse dager etableres på Vestfossen. <https://www.facebook.com/events/203696947101672/>
 - Etablere en lokal folkefinansierings-ordning (slik som Kickstarter, New Jelly mfl) for å realisere kreative prosjekter.
 - Arrangere Maker Faire i Drammen